

راهنمای
مطبوعات مازندران
از آغاز تا کنون

یوسف خجیر

به کوشش مرکز فرهنگی هنری پارپیرار
پاییز ۱۳۸۶

خجیر، یوسف، ۱۳۵۹
راهنمای مطبوعات مازندران از آغاز تاکنون، یوسف خجیر؛ به کوشش مرکز فرهنگی
هنری پارپیرار- تهران: پارپیرار، ۱۳۸۶
۲۴۳ ص: نمونه
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۶۴۱۹-۴-۲

کتابنامه: ۲۳۷-۲۴۲
فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیفا
۱- نشریات ادواری- ایران- مازندران- راهنماها. ۲- مطبوعات- ایران- مازندران-
راهنماها. الف) مرکز فرهنگی هنری پارپیرار
۳/۹۵۸/۷۶۹
۰۱۵/۵۵۳۲۰۳۴ ۱۰۴۱۳۲۶

مؤسسه فرهنگی هنری پارپیرار

چاپ اول: ۱۳۸۶
شمارگان: ۲۰۰۰
قیمت: ۳۰۰۰۰ ریال
لیتوگرافی، چاپ و صحافی: طرح و نقش
طرح روی جلد: نادیا بیژنی
حروف نگار: یاسمین خالقی
صفحه آرای: فرخنده کوچ پیده
نشانی: جمالزاده شمالی، نبش خیابان یزدان شناس، پلاک ۲۳، طبقه سوم، مرکز فرهنگی
هنری پارپیرار
تلفن: ۶۶۵۶۴۳۴۶ - ۶۶۵۶۴۳۴۵ دورنگار: ۶۶۹۲۰۷۹۱
سایت اینترنتی: www.parpirar.com/org

فهرست

مقدمه.....	۱۵
دیباچه.....	۱۷
راهنمای مجله‌ها و روزنامه‌های استان مازندران.....	۳۱
۱. آرزوی شمال.....	۳۲
۲. آوای آبی.....	۳۳
۳. آوای مازندران.....	۳۴
۴. اباختر.....	۳۵
۵. اثر.....	۳۶
۶. اخگر مازندران.....	۳۷
۷. ارمغان سالکی.....	۳۸
۸. استقامت.....	۳۹
۹. اصولگرا.....	۴۰
۱۰. اعتراف.....	۴۱
۱۱. امداد ایران.....	۴۲
۱۲. امواج خزر.....	۴۳
۱۳. امواج خزر.....	۴۴
۱۴. انتقاد روز.....	۴۵
۱۵. بابل شهر.....	۴۶

۴۷	 بشیر	۱۶
۴۹	 بشیر مازندران	۱۷
۵۰	 بهداشت همگانی ناحیه دریای خزر	۱۸
۵۱	 بهسازان محیط	۱۹
۵۲	 بهنگر	۲۰
۵۳	 پژواک مازندران	۲۱
۵۴	 پژوهش‌نامه علوم انسانی و اجتماعی	۲۲
۵۵	 پژوهش‌نامه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خزر	۲۳
۵۶	 پژوهش‌نامه علوم ورزشی	۲۴
۵۷	 پیام آمل	۲۵
۵۸	 پیام کشاورز	۲۶
۵۹	 پیام مازندران	۲۷
۶۰	 پیام مازندران	۲۸
۶۱	 پیام مازندران	۲۹
۶۲	 پیک خزر	۳۰
۶۳	 پیک سبز	۳۱
۶۴	 پیک شمال	۳۲
۶۵	 پیک شمال	۳۳
۶۶	 پیک معرفت	۳۴
۶۷	 تردید	۳۵

۶۸	۳۶. ترویج کشاورزی استان دوم.....
۶۹	۳۷. جریده رسمی ثبت مازندران.....
۷۰	۳۸. جنگ مازندران.....
۷۱	۳۹. جویبار.....
۷۲	۴۰. جهش.....
۷۳	۴۱. جهش.....
۷۴	۴۲. چشمه.....
۷۵	۴۳. دریا سر.....
۷۶	۴۴. دریچه.....
۷۷	۴۵. دنیا.....
۷۸	۴۶. دوغ.....
۷۹	۵۰. دیار سبز.....
۸۱	۴۸. رایانه و مهندسی.....
۸۲	۴۹. رزم.....
۸۳	۵۰. روح الامین.....
۸۳	۵۱. زبان ملت.....
۸۴	۵۱. زراعت و دام.....
۸۵	۵۳. زرخیز.....
۸۶	۵۴. ساحل سبز.....
۸۷	۵۵. سائنانه دبیرستان پهلوی.....

۵۶. سالنامه کشور ایران ۸۸
۵۷. سرخ رود ۸۹
۵۸. سرزمین آریایی ۹۰
۵۹. سماوات ۹۱
۶۰. سوردار ۹۲
۶۱. شکیا ۹۳
۶۲. شمال ایران ۹۴
۶۳. شمال ایران ۹۵
۶۴. شمشیر ملت ۹۵
۶۵. شهروند ۹۷
۶۶. شیر و خورشید سرخ ساری ۹۷
۶۷. صدای فرهنگ ۹۸
۶۸. صدای مازندران ۹۹
۶۹. صدای میهن پرستان ۱۰۰
۷۰. صدرا ۱۰۱
۷۱. روزنامه صفا ۱۰۲
۷۲. طبرستان ۱۰۳
۷۳. طبرستان ۱۰۴
۷۴. طلای سبز ۱۰۵
۷۵. طنین ارتباط ۱۰۶

۱۰۷	۷۶. علم گستر
۱۰۸	۷۷. علوم پایه
۱۰۹	۷۸. علوم دریایی
۱۱۰	۷۹. فجر خزر
۱۱۱	۸۰. فرد آزاد
۱۱۱	۸۱. قارن
۱۱۳	۸۲. قسط
۱۱۳	۸۳. قیام شمال
۱۱۴	۸۴. کانون
۱۱۵	۸۵. کایر
۱۱۶	۸۶. کایر
۱۱۷	۸۷. کنار دریا
۱۱۸	۸۸. کیوان
۱۱۸	۸۹. گلشن مهر
۱۱۹	۹۰. گنج امروز
۱۲۰	۹۱. لاریجان
۱۲۱	۹۲. لسان ملت
۱۲۲	۹۳. لنگر
۱۲۲	۹۴. مازندران
۱۲۳	۹۵. مازیار

۹۶. مجله علوم انسانی و اجتماعی شمال..... ۱۲۵
۹۷. مجله علمی - پژوهشی علوم پزشکی دانشگاه بابل..... ۱۲۵
۹۸. مجله علوم فنی مهندسی شمال..... ۱۲۶
۹۹. مجله فنی و مهندسی دانشگاه مازندران..... ۱۲۸
۱۰۰. مشاوره..... ۱۲۹
۱۰۱. میهن پرستان..... ۱۲۹
۱۰۲. نامه اسک..... ۱۳۰
۱۰۳. نامه دانشگاه علوم پزشکی مازندران..... ۱۳۱
۱۰۴. نامه طبیری..... ۱۳۲
۱۰۵. ندای حزب مردم..... ۱۳۳
۱۰۶. نسیم دریا..... ۱۳۴
۱۰۷. نشر وارث..... ۱۳۵
۱۰۸. نشریه اداره آموزش و پرورش مازندران..... ۱۳۶
۱۰۹. نشریه علمی دانشگاه مازندران..... ۱۳۷
۱۱۰. نگاه مردم..... ۱۳۸
۱۱۱. نورهان..... ۱۳۹
۱۱۲. نهضت..... ۱۴۰
۱۱۳. نهضت (شمال)..... ۱۴۱
۱۱۴. نهضت شمال..... ۱۴۲
۱۱۵. ونوشه..... ۱۴۳

۱۴۴	۱۱۶. هامون.....
۱۴۵	۱۱۷. هراز.....
۱۴۶	۱۱۸. هراز.....
۱۴۷	۱۱۹. هفته‌نامه شمال.....
۱۴۸	۱۲۰. همولایتی.....
۱۴۹	۱۲۱. یوش.....
۱۵۰	نشریات منتشر نشده.....
۱۵۰	۱. به سوی خاور.....
۱۵۱	۲. تجن.....
۱۵۲	۳. چشم مردم.....
۱۵۳	۴. شوپه.....
۱۵۴	۵. صدای باغ.....
۱۵۵	۶. صدای مازندران.....
۱۵۵	۷. فر ایران.....
۱۵۶	۸. نسیم هدایت.....
۱۵۷	۹. ندای شمال.....
۱۵۸	نشریات درون سازمانی و بولتن خبری.....
۱۵۸	۱. اخبار مازندران.....
۱۵۹	۲. اداره کل ارشاد ملی مازندران.....
۱۵۹	۳. ارشاد اسلامی مازندران در ماهی که گذشت.....

۲. اداره کل ارشاد ملی مازندران ۱۶۰
۴. جنگ در هفته‌ای که گذشت ۱۶۱
۵. جوانه انقلاب ۱۶۲
۶. خبرنامه ۱۶۳
۷. خبرنامه مازندران ۱۶۴
۸. سرخ روجا ۱۶۴
۹. شکوفه انقلاب ۱۶۵
۱۰. ندای دانش ۱۶۶
۱۱. نیلکوه ۱۶۷
- راهنمای نشریات دانشجویی مازندران ۱۶۸
۱. اسوه ۱۶۹
۲. اکسیر ۱۶۹
۳. او می‌آید (۱) ۱۷۰
۴. او می‌آید (۲) ۱۷۱
۵. او می‌آید (۳) ۱۷۱
۶. بسیج دانشجویی استان مازندران ۱۷۲
۷. بصیر ۱۷۲
۸. بلاغ ۱۷۳
۹. به آفتاب ۱۷۴
۱۰. پیک پژوهش (۱) ۱۷۵

۱۷۵.....	۱۱. پیک پژوهش (۲)
۱۷۶.....	۱۲. پیک پژوهش (۳)
۱۷۷.....	۱۳. پیک پژوهش (۴)
۱۷۸.....	۱۴. پویندگان فیزیک
۱۷۹.....	۱۵. حکمت (۱)
۱۷۹.....	۱۶. حکمت (۲)
۱۸۰.....	۱۷. جزیره عشق
۱۸۱.....	۱۸. چکاد
۱۸۲.....	۱۹. خورشید پنهان
۱۸۲.....	۲۰. دادگستر
۱۸۳.....	۲۱. دلباخته
۱۸۴.....	۲۲. رهروان خمینی (۱)
۱۸۵.....	۲۳. رهروان خمینی (۲)
۱۸۵.....	۲۴. رهروان خمینی (۳)
۱۸۶.....	۲۵. شجره طیبه (۱)
۱۸۷.....	۲۶. شجره طیبه (۲)
۱۸۷.....	۲۷. شجره طیبه (۳)
۱۸۸.....	۲۸. طیبه طوبی
۱۸۸.....	۲۹. علوم ریاضی (۱)
۱۸۹.....	۳۰. علوم ریاضی (۲)

۱۹۰.....	۳۱. ققنوس.....
۱۹۱.....	۳۲. ماندگار.....
۱۹۲.....	۳۳. میثاق.....
۱۹۳.....	کرونولوژی مطبوعات مازندران.....
۲۰۲.....	نمایه.....
۲۰۳.....	نمایه اشخاص.....
۲۰۷.....	نمایه شخصیت‌های حقوقی، موسسه‌ها و احزاب.....
۲۰۹.....	نمایه شهرستان‌ها.....
۲۱۴.....	نمایه ترتیب انتشار.....
۲۱۸.....	نمایه اشخاص نشریات دانشجویی.....
۲۱۹.....	نمایه شخصیت‌های حقوقی نشریات دانشجویی.....
۲۲۱.....	پیوست.....
۲۳۷.....	منابع مورد استفاده.....

مقدمه

مطبوعات، بخشی از فرهنگ مکتوب هر سرزمین است که نشان از توانمندی و توانایی آن فرهنگ دارد. تاریخ فرهنگ ایران زمین نیز به همت میرزا صالح شیرازی در سال ۱۲۵۳ هجری قمری (۱۸۳۷ م) با انتشار کاغذ اخبار، نخستین نشریه در ایران، مزین به این افتخار شد.

از زمان انتشار نخستین نشریه در ایران تاکنون ۱۷۴ سال می‌گذرد. هر سالی که بر عمر این رسانه جمعی افزوده می‌شود، توانمندی آن فزونتر می‌شود. تنوع و تکثر کمی و کیفی و گستردگی و پراکندگی مطبوعات در سراسر ایران طی این ۱۷۴ سال گواه این مطلب است.

در این میان فرهنگ غنی مازندران، همچون فرهنگ سایر دیار این کهن بوم، از حیث برخورداری از این موهبت فرهنگی مستثنا نبود و نیست. مازندران از دیرباز در حوزه مطبوعات از توانمندی فراوانی برخوردار بود و تاکنون هست. اگر چه سرنوشت مطبوعات مازندران فصل گمشده‌ای از کتاب نانوشته تاریخ مطبوعات ایران است و در این زمینه هیچ منبع مکتوبی وجود ندارد اما فقدان منبع، نافی وجود این گوهر نیست.

مرکز فرهنگی هنری پاریس تاکنون به لطف ایزد منان موفق شده است تا پژوهشی ملی و استانی را در عرصه فرهنگ و هنر به اتمام رساند و همچنین در حوزه فرهنگ و هنر دیار البرز خصوصاً سرزمین سرسبز مازندران بعضی از

کارها و برنامه‌ها اجرا و بعضی در دست اجرا می‌باشد. از آن میان کارهای در دست اجرا، می‌توان به جمع‌آوری ادبیات شفاهی و فولکلور مازندران (اعم از شعر و موسیقی، ضرب‌المثل‌ها، افسانه‌ها، باورها و ...)، کتاب‌شناسی مازندران، دانشنامه شاعران مازندران، اسناد تاریخی مازندران، کجور سرزمین ما و دهکده جهانی پارپیرار اشاره کرد. یکی از برنامه‌ها، تهیه و تدوین تاریخ مطبوعات مازندران بوده که هم اکنون توسط دوست عزیزم جناب آقای خجیرآماده گردید. قبل از آنکه تاریخ مطبوعات مازندران پایان یابد این بار راهنمای مطبوعات مازندران را تقدیم علاقه‌مندان نموده‌ایم که امید است گردآوری این مجموعه که نخستین مجموعه از اطلاعات و راهنمای روزنامه‌نگاری در مازندران است حرکتی آغازین در این وادی ناشناخته و ادای دینی به فرهنگ و هنر دیارمان باشد.

کس ندانست که منزلگه مقصود کجاست

این قدر هست که بانگ جرسی می‌آید

فرهود جلالی

مدیر عامل مرکز فرهنگی هنری پارپیرار

آبان ماه ۸۶

دیباچه

• مروری بر تاریخ مطبوعات مازندران

نخستین نشریه در ایران با نام کاغذ اخبار به صاحب امتیازی و مدیر مسوولی میرزا صالح شیرازی کازرونی در دوشنبه ۲۵ محرم الحرام ۱۲۵۳ هجری قمری - مصادف با ۱۸۳۷ میلادی - در تهران منتشر شد.

این نشریه با فاصله ۲۴۰ سال از نخستین ماهنامه خبری که توسط ساموئل دیلبام در سال ۱۵۹۷ میلادی منتشر شد، به انتشار رسید. قصه تأخیر ورود مطبوعات به ایران، برای نشریات محلی ولایات - استان‌ها - مختلف نیز صادق بود، به گونه‌ای که اگر نخستین نشریه مازندران را «روح الامین» بدانیم، مازندران با تأخیر ۶۸ ساله به نسبت روزنامه کاغذ اخبار و تأخیر ۳۰۸ ساله نسبت به نخستین مطبوعات جهان، صاحب مطبوعات شد.

روزنامه روح الامین که به زعم مورخان مطبوعات و پژوهشگران و بزرگان فرهنگ دیار مازندران به ویژه استاد بزرگ شادروان سید محمد طاهری شهاب از نخستین نشریات مازندران است، در سال ۱۲۸۸ ه. ش به مدیریت میرزا آقا حسن بادکوبه‌ای از رادمردان و میهن پرستان دیار مازندران در شهر بارفروش - بابل کنونی - به رشته تحریر در می‌آمد و در آن اخبار مازندران و

بارفروش منتشر می‌شد. میرزا آقا حسن که از بنیانگذاران کتابخانه و قرائت‌خانه‌ی مظفری و مدرسه شش کلاسه اعظامیه در مازندران بود، در طول خدمت فرهنگی و علمی به این دیار با روزنامه حبل‌المتین چاپ کلکته هندوستان همکاری داشت. از این‌روست که برخی مورخان و پژوهشگران معتقدند که روح‌الامین ضمیمه یا بخشی از روزنامه حبل‌المتین است.

دومین نشریه مازندران «سماوات» نام دارد. این نشریه توسط ادیب اسماعیل طاهری در ساری در سال ۱۲۹۶ هـ. ش به صورت دو هفته‌نامه و با چاپ سنگی منتشر می‌شد. این نشریه در ۱۷ شماره به چاپ رسید.

سومین نشریه مازندران «دوغ» نام دارد. نامه فکاهی دوغ در سال ۱۲۹۸ هـ. ش توسط میرزا احمد نیلی آرام داروفروش، مبارز و مشروطه‌خواه ساری، منتشر شد. این سه نشریه از نخستین مطبوعات مازندران به شمار می‌روند.

در اندک زمان، نشریه‌نویسی و انتشار مطبوعات در مازندران اشاعه یافت به طوری که در اوایل قرن حاضر که مصادف با سلطنت رضا شاه پهلوی بود تعداد نشریات این استان به عدد پنج رسید. صدای مازندران به مدیر مسوولی میرزا غلامحسین وحیدی، طبرستان به مدیر مسوولی علی صدرا، جریده رسمی ثبت مازندران به مدیر مسوولی ابراهیم متکان، ارمغان سالکی به مدیر مسوولی محمد سیف‌زاده سالکی بابلی و سالنامه دبیرستان پهلوی ساری به مدیر مسوولی مهدی پرتوی آملی پنج نشریه‌ای هستند که در دوران حکومت رضاشاه در مازندران منتشر می‌شدند.

پس از شهریور ۱۳۲۰ با اخراج و تبعید رضا شاه پهلوی از کشور، فضای باز سیاسی، تعویض مکرر کابینه، حضور احزاب و گروه‌های مختلف، همسو با نشریات سراسری و محلی سایر استان‌ها، مطبوعات مازندران رشد فزاینده‌ای به خود گرفتند به گونه‌ای که در طی یک دهه تعداد نه نشریه به نشریات محلی مازندران افزوده شد.

دهه سی به ویژه دوره نخست وزیری دکتر محمد مصدق نقطه عطفی در تاریخ مطبوعات مازندران است، به گونه‌ای که در این دهه به لطف فضای باز سیاسی و مطبوعاتی ۲۸ نشریه جدید برای مازندرانی‌ها منتشر می‌شد که ۲۴ نشریه آن در طول نخست وزیری مصدق مجوز انتشار خود را دریافت کرده بودند.

پس از سقوط دولت مصدق، همسو با مطبوعات سراسری و محلی سایر استان‌ها، رکودی در رشد کمی و کیفی مطبوعات مازندران به وجود آمد به گونه‌ای که در طول هشت سال باقیمانده دهه سی (۴۰ - ۱۳۳۲) تنها چهار نشریه جدید در استان مازندران منتشر شد که همگی به طور مستقیم طرفدار حکومت و نخست‌وزیران وقت بودند. این روند متأسفانه در دهه چهل و پنجاه (قبل از پیروزی انقلاب اسلامی) ادامه یافت. در دهه چهل تنها سه نشریه و در دهه پنجاه (قبل از پیروزی انقلاب اسلامی) تنها دو نشریه جدید وارد فرهنگ مطبوعات مازنی‌ها شد.

با پیروزی انقلاب اسلامی، دور جدیدی از تنوع و تکثر در مطبوعات مازندران به وجود آمد. به‌طوری که در سال ۱۳۵۸، ۱۲ نشریه جدید وارد تاریخ مطبوعات

مازندران شد. متأسفانه به دلیل جنگ تحمیلی، درگیری‌های سیاسی و ایدئولوژی، وجود نابسامانی و ناآرامی در قسمت‌های مختلف کشور و ظهور دولت نوپا، روند رشد مطبوعات و صدور مجوزهای جدید مطبوعاتی کند شد. در دهه شصت تنها شش نشریه توانست در استان مازندران مجوز انتشار دریافت کند که از میان آنها سه نشریه برای ارگان‌های دولتی بود.

خوشبختانه با پایان جنگ تحمیلی، آغاز عصر سازندگی و فضای باز سیاسی بعد از دوم خرداد، مطبوعات ایران و به تبع آن مطبوعات مازندران حیات دوباره‌ای یافتند. در این دهه ۱۸ نشریه جدید در استان مازندران موفق به دریافت مجوز شدند که ۱۳ مجوز پس از خرداد ۱۳۷۶ صادر شد. روند رشد کمی و کیفی مطبوعات مازندران در دهه هشتاد شتاب بیشتری به خود گرفت به گونه‌ای که تاکنون که نیمی از عمر این دهه می‌گذرد، ۲۹ نشریه جدید توانسته‌اند مجوز انتشار خود را دریافت کنند و شماره‌هایی از نشریات خود را منتشر سازند.

• معرفی کتاب

گردآوری تاریخ مطبوعات مازندران دغدغه چندین ساله و تلاش سه ساله‌ای است که نگارنده را بر این داشته برای تکمیل و تدوین این تاریخ‌نامه، در گام نخست به تألیف راهنمای مجله‌ها و روزنامه‌هایی که در استان مازندران و استان‌های دیگر برای مردمان مازندران منتشر می‌شدند و می‌شوند، بپردازد تا از سویی حرکتی آغازین در این وادی ناشناخته باشد و از سوی دیگر به جلب همت و مشارکت پژوهشگران، متخصصان، روزنامه‌نگاران و دوستداران فرهنگ مازندران برای تکمیل، رفع نقصان و خطاهای این مجموعه بپردازد. این مجموعه شامل پنج بخش است.

۱. بخش نخست: راهنمای مجله‌ها و روزنامه‌های مازندران

در این بخش اطلاعات مربوط به مجله‌ها و روزنامه‌هایی که در استان مازندران یا در استان‌های دیگر برای مردم مازندران (اخبار و مطالب آن برای استان مازندران باشد یا مخاطب آن مردم مازندران باشند) منتشر می‌شد یا می‌شود، براساس شیوه‌نامه‌ای که در ذیل می‌آید گردآوری شده است. اطلاعات مجله‌ها و روزنامه‌ها برحسب عنوان و به ترتیب حروف الفبا در این راهنما درج می‌شوند.

این شیوه‌نامه از ۲۴ شاخص تهیه شده است. در برخی موارد که اطلاعاتی مربوط به یک شاخص وجود نداشت آن شاخص حذف می‌شد. به طور نمونه اگر اطلاعاتی از نام صاحب امتیاز نشریه به دست نیامد شاخص مذکور حذف شد. شاخص‌های بیست و چهارگانه عبارتند از:

عنوان نشریه

صاحب امتیاز

مدیر مسؤول

سردبیر

نوع و روش

تاریخ انتشار پیش شماره

تاریخ انتشار نخستین شماره

تاریخ انتشار آخرین شماره

تاریخ توقیف

تاریخ فعالیت مجدد

دوره انتشار

گستره توزیع

محل انتشار

محل چاپ

زبان

قطع نشریه

تعداد صفحه

بهای یک نسخه

بهای اشتراک سالانه

شمارگان

وضعیت فعلی

وابستگی

نشانی

تلفن

توضیح

تعریف مفاهیم به کار رفته در راهنما

صاحب امتیاز: شخصیت حقیقی و حقوقی که پروانه انتشار نشریه به نام او صادر می‌شود.

مدیر مسئول: شخصیت حقیقی که مدیریت و مسوولیت نشریه را برعهده دارد.

سردبیر: شخصیت حقیقی که در رأس سازمان تحریریه قرار دارد و مسوولیت هماهنگ کردن عوامل اجرایی تحریریه را برعهده دارد.

نوع و روش: نوع یا زمینه موضوعاتی است که نشریه در خصوص آن منتشر می‌شود. زمینه یک نشریه ممکن است شامل موضوعات تخصصی - علمی یا

غیر تخصصی و عمومی باشد. منظور از روش، سبکی است که یک نشریه برای انتشار مطالب خود برمیگزیند که ممکن است شامل یک یا چند روش «خبری، تحلیلی، آموزشی، پژوهشی و اطلاع رسانی» باشد.

دوره انتشار: فاصله زمانی ثابت بین هر دو شماره از نشریه که ممکن است روزنامه، سه شماره در هفته، دوشماره در هفته، هفته نامه، دو هفته نامه، ماهنامه، دو ماهنامه، فصلنامه، دو فصلنامه یا سالنامه باشد.

گستره توزیع: محدوده جغرافیایی توزیع نشریه که ممکن است بین المللی، (داخل و خارج از کشور)، سراسری (داخل کشور)، منطقه ای، (فراتر از یک استان) و محلی (یک استان یا چند شهرستان) باشد.

محل انتشار: روستا یا شهری که دفتر نشریه در آن قرار دارد.

محل چاپ: شهری که چاپخانه در آن قرار دارد و نشریه در آنجا چاپ می شود.

قطع نشریه: ابعاد فیزیکی نشریه که ممکن است رحلی، وزیری، رقعی، روزنامه ای کوچک و بزرگ باشد.

وابستگی: منظور وابستگی مستقیم و غیرمستقیم نشریه به شخصیت حقوقی، نهادها و موسسه های دولتی و خصوصی و گروه ها و احزاب است.

در پایان این بخش اطلاعات مربوط به نشریه هایی که مجوز آنها صادر شد اما موفق به انتشار نشدند و نشریه های درون سازمانی و بولتن های خبری آورده می شود.

۲. بخش دوم: راهنمای نشریات دانشجویی

نشریات دانشجویی در این مجموعه به نشریاتی گفته می‌شود که مجوز انتشار خود را از دانشگاه دریافت کرده باشند و گستره توزیع آنان درون دانشگاهی و مخاطب این نشریات دانشجویان دانشگاه مزبور باشند.

از آنجا که تاکنون منبع و مرجع مشخصی درخصوص نشریات دانشجویی وجود ندارد، در این مرحله از کار تنها به معرفی نشریات دانشجویی پرداخته می‌شود که در سال‌های اخیر در دانشگاه‌های مازندران منتشر شده‌اند.

باید توجه داشت که نشریات دانشگاهی که مجوز انتشار خود را از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دریافت کرده‌اند و با گستره سراسری و در برخی موارد بین‌المللی منتشر می‌شوند در بخش راهنمای مجله‌ها و روزنامه‌ها قرار می‌گیرند. به طور نمونه اطلاعات مربوط به فصلنامه «علوم پایه» دانشگاه مازندران که مجوز خود را از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دریافت کرده است و با گستره سراسری منتشر می‌شود، در قسمت نخست می‌آید.

در این بخش اطلاعات مربوط به نشریات دانشجویی که در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی استان مازندران منتشر می‌شوند بر اساس شیوه‌نامه‌ای که در بخش قبلی مطرح شد، گردآوری می‌شوند. در برخی موارد که اطلاعات مربوط به شاخص به دست نیامده است، آن مقوله حذف می‌شود.

۳. بخش سوم: کرونولوژی مطبوعات مازندران

کرونولوژی به ترتیب قرار گرفتن رویدادها بر اساس زمان وقوع رویداد گفته می‌شود. در این بخش نشریاتی که در مازندران یا در شهرهای دیگر برای مخاطبان مازندرانی در گذشته منتشر می‌شدند یا الان منتشر می‌شوند، براساس ترتیب سال انتشار پیش شماره یا نخستین شماره پشت سر هم قرار می‌گیرند.

۴. بخش چهارم: نمایه‌ها

نمایه‌ها در این مجموعه به دو قسمت نمایه مجله‌ها و روزنامه‌های مازندران و نمایه نشریات دانشجویی تقسیم می‌شوند.

قسمت اول که مربوط به نمایه مجله‌ها و روزنامه‌های استان مازندران است به چهار دسته تقسیم می‌شود:

۱. نمایه اشخاص حقیقی

۲. نمایه اشخاص حقوقی، موسسه‌ها و احزاب

۳. نمایه مطبوعات شهرهای استان مازندران

۴. نمایه ترتیب انتشار

و قسمت دوم که مربوط به نمایه نشریات دانشجویی است به دو دسته تقسیم می‌شود:

۱. نمایه اشخاص حقیقی

۲. نمایه شخصیت‌های حقوقی

شناسه‌ها در نمایه به ترتیب حروف الفبا قرار می‌گیرند. شماره‌هایی که در نمایه‌ها در مقابل شناسه‌ها و مدخل‌ها گذاشته می‌شود شماره ترتیب نشریه در بخش اول و دوم است.

۵. بخش پنجم: پیوست‌ها

در این بخش برخی اسناد مربوط به مطبوعات مازندران، تصویر و لگوی صفحات اول برخی نشریات قدیمی آورده می‌شود.

درخواست

این راهنما که به مدد و همکاری مرکز فرهنگی هنری پارپیرار گردآوری شده است، گامی نخست برای تدوین تاریخ مطبوعات مازندران است. به طور حتم این مجموعه دارای کاستی‌ها و خطاهایی است که رفع و تکمیل آن نیازمند یاری پژوهشگران، متخصصان، روزنامه‌نگاران و علاقه‌مندان این حوزه است. از این رو از تمامی کسانی که می‌توانند با راهنمایی، مشاوره و اطلاعات‌شان درخصوص تدوین هرچه بهتر تاریخ مطبوعات مازندران کمک کنند، تقاضا می‌شود این حقیر را مرهون لطف و یاری خود قرار دهند تا این پژوهش‌نامه برگ زرینی باشد در خور شایسته تاریخ مطبوعات مازندران. عزیزان می‌توانند انتقادهای، پیشنهادها و اطلاعات خود را به آدرس پستی و الکترونیکی زیر ارسال نمایند یا با شماره‌های زیر تماس گیرند.

آدرس پستی: تهران - خیابان جمالزاده شمالی - نبش خیابان یزدان شناس -
پلاک ۲۳ - طبقه سوم - مرکز فرهنگی هنری پارپیرار
آدرس الکترونیکی: khojir@gmail.com
شماره تماس: ۶۶۵۶۴۳۶۵ - ۶۶۵۶۴۲۳۶
تلفن همراه: ۰۹۱۲ - ۶۰۰۴۱۹۱

سیاسگزاری

این مجموعه تلاشی در جهت شناسایی و معرفی مجله‌ها و روزنامه‌هایی است که در طی قرن اخیر برای مردمان مهربان سرزمینم - مازندران - منتشر شد. این مجموعه حاصل تلاش عزیزانی است که به طور عینی و ذهنی یاریگر و بازیگر این پژوهش بودند. بر خود واجب می‌دانم از برخی عزیزان قدردانی به عمل آورم.

سیاسگزارم:

از فرهود جلالی کندلوسی، دوست گرامی و مدیر عامل مرکز فرهنگی هنری پارپرار، به خاطر تشویق‌ها و حمایت‌های بی‌دریغ‌اش، استادان سید فرید قاسمی و کوروش نوروز مرادی، پژوهشگران برجسته تاریخ مطبوعات کشور، به خاطر راهنمایی‌ها و مشاوره‌های راهگشا، استاد جهانگیر نصری اشرفی، پژوهشگر برجسته فرهنگ عامیانه کشور و مازندران، به خاطر تشویق و راهنمایی‌اش، صبا ابراهیمی، همسر و همدم مهربانم، به خاطر یاری در گردآوری اطلاعات و تدوین کتاب، بهروز فتحی و سید حسن موسوی چلک به خاطر تشویق‌های دوستانه، یاسمین خالقی، همکار ارجمندم، به خاطر حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی کتاب، کیانوش جلالی کندلوسی، حسن مصطفی‌پور کندلوسی و سرکار خانم فرخنده کوچ‌پیده و صبا صراف به خاطر

تمامی زحماتی که در گردآوری این مجموعه به آنان تحمیل کرده‌ام، در آرزوی
موفقیت همه عزیزانی که یاریگر گردآوری این مجموعه بودند.

یوسف خجیر

پاییز ۱۳۸۶